Postimees

6959 Tallinn. Toompea loss. Riigi raamatukogu.

64. aastakäik.

Ilmub igal äripäewal.

Toimetuse ja talituse adress: „Postimehe" toimetusele Tartu. — Kõneisast nr. 80. Telegrammi-adr.: Postimees Tartus.

Toimetuse kõnetunnid: Rüütli uul. nr. 9, lehe toimetuses igal äripäewal kella 12—2 lõunal. Päätoimetaja kõnet. 12½—2.

Käsikirjad mitte-kirjastajate poolt arwatakse hinna alla, kui selle tasunõudmine peale on kirjutatud. Sõnumid ja kirjeldusi lohib „Postimehest" ainult allikat nimetades wõtta.

Lasteleht maksab ½ a. 6.00 penni, on ainult „Postimehe" kaasandena tellitaw.

Üksik nummer maksab 2 marka.

Tellida wõib lehte igast päewast alates ... Hommikune ja õhtune „Postimehe" wäljaanne on ainult koos tellitaw. Adressi muutmise korral tuleb 2 marka maksta ja wana adress üles anda. Saatmata jäänud numbrid saadab lehe talitus ainult 14 päewa jooksul peale numbri ilmumise maksuta järele.

„Postimehe" mõlema wäljaande tellimisehind kuus:
Kodumaale: Talitusest ise ära wiies: koos ehk lahus 45 marka.
Postiga ja koju kätte saates: koos saates 50 marka. lahus saates 55 marka.
Wäljamaale: Mõlemad wäljaanded koos saates 70

Kuulutuste weeru millimeeter mõlemas wäljaandes 2 mrk., lehe eesotsas 3 m. 50 p., laupäewiti on kuulutamise hind kahekordne. Wäljamaale on kuulutuse hind kahekordne, laupäewal neljakordne. Eelmise päewa õhtuni üleantud kuulutused ilmuwad järgmisel päewal.

Nr. 240. Teisipäewal, 21. (8.) septembril 1920. Nr. 240.

Soome külalised Tallinnas.

Eesti-Soome liit Tallinnas registreeritud.

Rootsi õnnesoow Eesti Wabariigile.

Kõige raskem aasta Wenemaal.

Baranowski kuulihülside tehas Petrogradis maha põlenud.

Nõukogude walitsus ei tunnista Ukraina demokraatlikku wabariiki.

Hiina tahab kaubanduslist läbikäimist Wenemaaga uuendada.

Läti saadikuks Moskwa läheb Wesman.

Näitusel käijaid Tallinnas kahe päewaga umbes 50.000.

Arhiiwide ja waranduste tagasitoomist Wenemaal lähemal ajal oodata.

Kindral Kappel surnud.

Eelarwe ja raha.

III.

Usalduse peal selle riigi wastu, kes paberiraha wälja on annud, põhjeneb kõige pealt paberiraha wäärtus. Kuid peale selle aluse on olemas weel kaks erilist teed, kuidas paberiraha wäärtust kindlama hoida: 1) n. n. maksualus, s. o. riigi poolt enese peale wõetud kohustus kõiki riigile maksetawaid maksusid paberirahas wastu wõtta. Kui riik tahab, et rahwal usaldus oleks paberiraha wastu, siis peab ta näitama, et ta seda maksuabinõu ka ise usaldab. Sellepärast peaksid ka kõik suuremad määrused (nält. Wene määrus 1877. aastast), mis nõuawad kõikide tollimaksude maksmist kullas, kõrwaldatud saama, sest et nad rahwa usaldust paberiraha wastu õõnistawad. 2) Teine abinõu, et paberiraha kursi kindlama hoida, oleks metallsond, s. o. ühe paberiraha osale wastaw summa saaks riigipangas kuldraha- wõi kuldpankades alal hoitud paberiraha garantiina. Harilikkudel aegadel on paberiraha wahetataw, s. o. paberirubla, paberimarga wõi frangi omanik wõib igal ajal riigipanka wõi kassasse astuda ja oma paberiraha kulla ehk hõbeda wastu ümber wahetada. Kuid sõja ajal wõi teistel ebaloomulikkudel olukordadel wõib riik paberiraha wahetust ajutiselt seisma panna, seega paberiraha mittewahetatawaks tunnistades. Seda on küll kõik riigid nii endistel kui ka praegusel ajal teinud, koguni kapitalistline Inglismaa, kus Inglise panga tähed paberiraha kohuseid täidawad. Inglismaal oli XIX. aastasaja algul ligi 20-ne aasta jooksul paberiraha mittewahetatawaks kuulutatud. Seda sama teed on wist kõik ilma riigid peale Inglismaa suure ilmasõja ajal (1914.—1919. a.) käinud. Wenemaal oli pea 50 aastat paberiraha wahetuswõimetu. Sellega peab rahwas juba leppima; muidugi teada langeb selle juures paberiraha kurs.

Mitte ainult kallid metallid üksi ei wõi kindlustuseks olla paberiraha eest; ka head wekslid ja wäärtpaberid wõiwad ka osalt seda kohust täita. Ainult liikumata warandused ei wõi kindlustuseks olla. Seda tõendas Prantsuse rewolutsiooni ajajärk, kus rewolutsiooniaegne walitsus suurel määral paberiraha (n. n. „assignants" ja „mandats territoriause") wälja andis ja mille kindlustuseks aadelilt ja kirikult ärawõetud liikumata warandus pidi olema. See paberiraha kaotas täiesti oma wäärtuse.

Kas on aga tarwis, et paberiraha täielikult ja ta kogu oma summas metalliga kaetud oleks? (s. o. rubla rubla wastu, mark marga wastu). Sugugi mitte. Kogemused on ära näidanud, et mitte kunagi, ka kõige suuremate segaduste ja paanika ajal kõiki paberiraha wahetamiseks ette ei panda.

Sellepärast pruugib riigil wõi ühel suurel emissjooni pangal ainult üks osa paberirahast metalliga kaetud olla. Üks tolmandik, koguni üks weerand aitab juba. Sellega tuleb harilikult wälja. Sarnast ühkuse asja ajada, nagu seda Wenemaal 1910—1914 a. tehti, kus riigi warakambrites rohkem kulda ja hõbedat hoiul oli kui paberiraha liikumas, on täiesti üleliigne. Siseriikline tarwidus ja raha liikumine wõib wäga hästi paberirahaga korraldatud saada, kuid wäljamaa jaoks on kulda tarwis (wõi wähemalt hõbedat), sest nagu meie tähendasime, on paberiraha rahwusline raha mitte aga rahwuswaheline, ilmaraha. Kohustuste katmiseks wäljamaa wastu (iseäranis, kui nad suuremad on, kui nõudmised wäljamaa wastu) nõutakse just sarnast raha, mis wäljamaa turgudel kurseeriks, s. o. metalli suuremal ehk wäiksemal arwul, selle järele, kuidas maksmisi katta saab wäljamaa wõlakohustuste, wõlapaberite wõi wäljaweetawate ainetega. Kuid jällegi, et wõimalik oleks palju kaupasid wäljamaale saata, peab rahwa tööjõud rakkesse pandud saama, ja ka siin parandab riigi seisukorda töö, kuna tööjõu ja tahtmise kahanemine seisukorda halwendada wõib ja nii tuleb jälle wana lugu kätte: „tööle, kõik tööle!" Enam tööd teha ja produtseerida, siis annate rahale tema wäärtuse tagasi, rõhuw elukallidus, mis praegu ainult üksikuid werekaanisid rikkaks teeb, pulkasid aga hädasse ja wiletsusesse tõukab, läheneb oma lõpule. Kes teisiti räägib ehk talitab, on rahwaetsitaja ja rahwawaenlane! Kui on laew tormis, siis käib hüüd: kõik mehed dekile! muidu läheb laew kõige meestega mere põhja. Ja see ongi rahwaetsiajate siht, kes ise muud midagi ei ole kui maksulised agendid, keda palganud on üks riigi ja rahwale waenulik must wõim, kes oma musta tööd igal maal ja igas riigis teeb, — wõi jälle pimedusega lööbud rumalad inimesed.

Kuid ilma metallrahata ei saa rahwamajandus siiski läbi, sest, nagu juba tähendatud, on teda kõige pealt wäljamaale maksmiseks tarwis. Sellegipärast ei pruugi ta mitte wäga suur kullatagawara olla. Ka õige wäikesest aitab küllalt. Mõned riigid, näit. Hollandi asumaad ja Austria-Ungari panid enese juures juba enne sõda n. n. „kulla kesksüsteemi" (Goldkernwährung) maksma, see tähendab, sisemiseks tarwiduseks ei antudki kulda wälja, waid ta koondati riigipanka ja teda tarwitati ainult wäljamaale maksmiseks, wõi jälle wäljamaa wäärtpaberite ostmiseks mida siis maksukohustuslistele edasi müüdi. Sedawiisi reguleerib pank rahwuswahelist raha liikumist ja weksli kursi.

Wõib küsimus tõusta, kas ei ole mingit piiri paberiraha wäljaandmisele. Ühte kindlasti äramääratut piiri ei ole weel keegi ära saanud tähendada. Ilmariikides liikuwa paberiraha arw on praegu wõimatu suur. Räägitakse „paberirahaga üleujutamisest." Wõi on see „inflatsioon" (ülespuhumine). ¹) Elukallidusе, tarbeainete kõrgete hindade tõttu on tekkinud suur tarwidus maksuabinõude järele. Et aga wähestes riikides kulda selleks jatkub, et neid maksuabinõusid walmistada, kuna aga hõbe juba mitukümmend aastat enamjagu riikides seadusliku maksuabinõuna tarwitamisest wälja on jäetud ehk teda piiratul arwul tarwitatakse, siis peab trükimasin hädast wälja aitama. Muidugi teada ei ole sarnane olukord mitte loomulik ja wõib kardetawaks muutuda, kui mitte abinõusid tarwitusele ei wõeta, et wastukaalu luua. Sarnaseks wastukaaluks oleks ainult suurendatud kasulikkude ainete walmistamine, kõikide korralduste kõrwaldamine, mis nende ainete walmistamise tõusu takistada wõiksid, olgu see põllupidamises, tööstuses wõi kaubanduses (ka kaubandus on produktsioon, sest ta muretseb aineid neisse kohtadesse, kus neid tarwitatakse). Muidugi teada, kui kõik, nagu nõukogude Wenemaalgi, saab natsionaliseeritud, munitsipaliseeritud, sotsialiseeritud, s. o. kaubandust häwitatakse, tööstust halwatakse, põllupidamisel töötamise wõimalus ära wõetakse, ühenduse abinõud ära rikutakse, rahwast ainult dekreetidega nuumatakse, toidetakse ühte hiigla nais- ja meeskommissaride sõjawäge, kes ital ei külwa ega lõika, waid elawad kui lilled põllul oma Saalomoni ehetes (enamasti on nad ka Saalomoni kodumaalt pärit), ja selle juures ikka uusi ja uusi paberiwirnasid raha nime all rahwa hulka saadetakse, siis tuleb küll üks hirmus uputus, siis upub terwe rahwamajandus paberisse.

Raha on weri, mis rahwamajanduse kehas oma elaandmat ringjooksu teeb. Aga kui teda kinni pigistatakse, sooned seotakse, sudant mõtteta katsetega nõrgendatakse ja kõige selle juures kehasse suurel mõõdul werd juure pumbatakse, siis ei pane ka kõige tugewam keha kaua wastu. See waene rahwas, kelle kallal sarnaseid katseid toime pannakse, jääb wiimati nii nõrgaks, et tal enam jõudugi ei ole neid waimuhaigeid wõi sõgedaid arstisid, kes tema ümber talitawad, ühe põlwehoobiga paraja koha peale minema liigutada. Ta suteb ja ei jõua sedagi ütelda: katsuge, et te oma isamaale tagasi saate! Nii oleks omal ajal Prantsusmaa käsi käinud, kui mitte üks Napoleon ei oleks tulnud ja lõpuks kõik need nõukogud, 500 kogu ja wanemate kogu laiali ei oleks paiskanud ja kõigi korruptsioonile raudse rusikaga ühise otsa teinud. Mööda minnes olgu tähendatud, et nii mõnigi rewolutsiooniaegne peasuli ja timuk ennast siis ümber pööras ja äärmisest demokraadist sai truu keisri teener ja aukandja särawas mundris ning hiigla palgaga, said proletariaadi juhtidest raswased burshuaad, kes palju walusamad olid kui enne rewolutsiooniaegse Prantsusmaa aristokraadid! Meie wõiksime terwe rea sarnaseid „ustawaid" rahwasõpru esile tuua, ja meie noorsugu ei pruugiks sugugi imestada, kui ta korb isikuid, kes praegu esinewad kodanluse wihkajatena, enesest sotsiaaldemokraate ja kommuniste kujutawad, — uuesti nägema saab, kuid juba kõhukate kodanlastena, kuninglikkude wõi keiserlikkude tallmeistritena, kammerherradena wõi politseimeistritena, kes elawad uhketes lossides ja oma alamatega looma moodu ümber käiwad. Sarnaseid muutusi on ilm juba näinud, saab weelgi sagedasti nägema.

Prof. Dr. E. Berendts.

¹) Inflatsionistideks nimetatakse Ameerika paberiraha piiramata emissiooni poolehoidjaid. Inflatsionismis leiti paberiraha piiramata wäljaandmisega tarbeainete hinna tõstmist, wõlakoorma kergendamist ja üldiselt ka tööwiljakuse tõusu. (Toim. märkus).

Must tõug poliitilisel näitelawal.

Põhja-Ameerika Ühisriikides elab umbes 5 miljoni neegrid. Nad on omal ajal kui odaw tööjõud Aafrikast orjakauplejate läbi sisse toodud ja suures kodusõjas Põhja- ja Lõunariikide wahel minewa aastasaja keskel orjusest wabastatud. Neegrid on nüüd hariduses hästi edenenud ja „kultuuriinimesteks" saanud, kellel oma enese intelligents, haritlased igal põllul juba enam-wähem olemas. Kuid ka wabas Ameerikas, kus eelarwamisi ja wanu kombeid wähem austatakse kui Euroopas, ei sigine sõbralikku wahekorda walge ja musta tõu wahel. Walged peawad neegrid ikkagi teatawaks alawäärtuslikuks rahwaks. Ja tõepoolest on juhtumisi alatasa, kus neegrite seas wana metsikus tsiwilisatsiooni koore alt wälja puriskab. Niisugustel juhtumistel tekiwad tihti jälle walgete ameeriklaste poolt metsikud omakohtud ja tapmised neegrite wastu walgete naisterahwaste wägistamiste ja muude asjade pärast.

Kuna wahekord Ameerikas walge ja musta tõu wahel, kusjuures wiimaste kui wähemuse käsi muidugi halwemini käib, on Ameerika neegrite seas uue liikumise tekitanud, nimelt mõtte, Aafrikasse, oma päriskodumaale tagasi rännata ja seal nõuda nimetatud monroe-doktriini wõi õpetust maksma panna: Aafrika aafriklaste jaoks!

Teatawasti on Euroopa riigid terwe Aafrika oma mõjupiirkondadeks ära jaganud. Saksamaa on oma suured Aafrika asumaad kaotanud ja pea terwe ilmajagu on nüüd Inglise ja Prantsusmaa, Itaalia, Belgia ja Portugaalia wahel mõjupiirkondadeks ja asumaadeks ära jagatud. Iseseiswatest riikidest on ainult mõned, nagu Abessiinia, wäikene neegriwabariik Libeeria ja mõned teised wast isemaal wabaks saanud.

Et sealjuures maa pärisrahwa, neegrite tal kohati käib, on iseenesest selge. Nad ei jõua oma madalal hariduse järjel eurooplasie ülekohtu wastu midagi ette wõtta. Mässud, mis Aafrika pärisrahwas seal katsusid oma seisukorra parandamiseks ette wõtta, nagu Herero mäss Saksa asumaades, Ashanti ja zulukafritemässud on eurooplased oma paremate sõjawarustuse ja intelligentsi abil alati werisel maha surunud.

Ameerika haritud neegritel on nüüd mõte Aafrikasse rännata ja seal oma madalal ajmel seiswaid wendi organiseerida ja kõrgemale järjele tõsta, et kõik neegrid wõõraste wägiwalla alt pääseksid ja iseenesest walitsema hakkaksid.

Sellel liikumisel wõiksid tulewikus palju suuremad wäljawaated olla, kui näit. sionismil, juutide Palästiina riigi asutamise mõttel, sest Aafrika pärisrahwaid, neegrid ja araablasi tuleb sadade miljonitega lugeda. Nagu Ameerika, mis enne niisama Euroopa asumaa oli, oma wähenemise järele terwes ilmas hakkas suurt mõju awaldama ja praegu majanduslikult wana Euroopast üle on, nii wõib ka tulewikus Aafrika oma osa etendada, mis omapidi suurt mõju Euroopa käekäigu peale wõiks awaldada.

Kuid peab meeles pidama, et Ameerika mõju mitte tulnud ei ole sealse pärisrahwa, punase tõu arenemisest, waid sinna sisserännanud ja seal kodunenud eurooplaste läbi, kes punase tõu häwitasid. Lõuna- ja Kesk-Ameerika riigid, kus rohkesti endise pärisrahwa, indiaanlaste werd elanikkude soontes woolab, ei ole suutnud weel nii suurele mõjule tõusta.

Küsimus on, kas must tõug eluwõimulisem on kui Ameerika algtõug? Kas suudab tema juures üleilmlises rahwaste wõitluses omale silmapaistwat kohta ja mõju omandada. Omal ajal wõitles Karthago ja Numiidia roomlastega, Egiptus oli ümberkaudsetele maadele wiljaaitaks ja hariduskolleks. Kuid need on ainult põhjapoolsed parema kliimaga Aafrika ääremaad, kus peaasjalikult anderikas Araabia rahwatõug tegutses. Lõunapoolse Aafrika rahwaste minewikust ei tea meie ajalugu palju.

Igatahes ei ole sellel liikumisel rutulisi tegelikka tagajärgesid. Kuid liikumisel wõiksid kaugemad tulewikuwaated olla.

A. J.

E. Rahwaerakonna

Tartu maakonna kongress

peetakse ära Tartus, „Wanemuise" wäikses saalis pühapäewal, 3. oktoobril, kell 11 e. l.

Päewakord:

1. Praegune poliitiline silmapilk — peaminister J. Tõnisson.
2. E. Rahwaerakonna walimise eeskawa, juhtmõtted ja taktika — P. Põld.
3. E. Rahwaerakonna wahekord teiste erakondadega — A. Tõllasepp.
4. Kandidaatide ülesseadmise küsimus.
5. Läbirääkimised.

Kongressist wõtawad hääleõigusega osa 2 saadikut igast osakonnast, sõnaõigusega osawõtmine kõigil erakonna liigetel wõimalik.

E. R. E. Tartu maakonna komitee.

Anna Jwan
Hans Tauk
kihlatud

Marienburgis Karulas

Päewauudised.

Soome külalised Tallinnas.

Pühapäewal wiibisid Tallinnas külalistena Soome wälisministeeriumi ametnikud: poliitilise osakonna direktor Pontus Artti, Kristiania saatkonna sekretär Erkki Kiwijärwi ja palju teisi; nendega ühes olid ka Soome sõjawäe esitajad major Malmström, oberst-leitnant Sandström ja Soome linna komandant kapten Liikanen. (Eta.)

Rootsi õnnesoow Eesti Wabariigile.

Eesti konsulaat Stokholmis sai järgmise telegrammi:

„Riikline ühisus Rootsi rahwuse kaitseks wäljamaal on täna õhtul pidulikul koosolekul ühes Eestimaa Rootsi kooliõpetajatega hõisKawa elagu Eesti Wabariigile ja tema Walitsusele hüüdnud ja mulle ülesandeks teinud Eesti esitaja kaudu Rootsis jaaua kõige soojemaid õnnesoowe Eesti Wabariigile, millest ühtlasi oleneb ka truude Rootsi soost Eesti kodanikkude tulewiku õnn. Wilh. Lundström."

Eesti konsul E. Klaas wastas järgnewa telegrammiga:

„Saadan Teile südamlikku tänu õnnesoowi eest, mille edasiandmine Eesti Wabariigi Walitsusele mulle armas kohus saab olema. Rõõmustan teada saades, et esimene samm astutud on sajaastaste sümpaatiate ja sõbraliku ühenduse uueks sõlmimiseks ja soowin ühisusele tema püüetes õnne ja edu." (Eta.)

Läti-Leedu tülist.

Riiast, 18. sept. Leta. Ära kuulates Meierowitsi wastust arupärimise peale leedulastega Illuksti kreisis ettetulnud wahejuhtumiste kohta, tegi asutaw kogu walitsusele ülesandeks püüda piiriküsimuse wõimalikult peatset lahendamist wahekohtu teel. (Eta.)

Nõukogude walitsus ei tunnista Ukraina demokraatlist wabariiki.

Kopenhaagenist, 18. sept. Sapieha ettepaneku peale, et rahuläbirääkimistele ka demokraatlise Ukraina esitaja Andrei Lewitski lastaks, on Tshitsherin wastanud, et demokraatlist Ukraina wabariiki olemas pole. Poola walitsus wõiwat ainult küsimuse üles wõtta, et Lewitski nõukogude Ukraina poolt amnesteeritud saaks. (Eta.)

Kaubanduslisest läbikäimisest Wenemaa ja Hiina wahel.

Londonist, 18. sept. Reuter kuuleb Pekingist 16. sept., et Hiina walitsus tahab kaubanduslise läbikäimise uuesti alustamise pärast Wenemaaga läbirääkimistesse astuda. Walitsuse teadaandes öeldakse, et korralagedus Siberis ning Hiinas wiibiwate tsaristliste esitajate wõimetus ja saamatus on modus vivendi leidmise tarwilikuks teinud, nimelt tuleb korraldada kaubanduslist läbikäimist Wenemaaga, iseäranis piiri ääres, ning kaitset muretseda Hiina kodanikkudele ja nende huwidele Siberis.

Edasi öeldakse walitsuse teadaandes, et Werhneudinski saatkonna wolitused olewat rahuloldawad leitud. Kuid enne kaubanduslise läbirääkimiste alustamist nõuab Hiina walitsus teatawaid kindlustusi, iseäranis selle kohta, et Hiinas enamlist kihutustööd ei hakata tegema. Werhneudinski saatkond Hiinas esitab ainult nime järele Werhneudinski walitsust, tõeliselt esitab ta Moskwa walitsust. (Eta.)

Näitusel käijaid Tallinnas kahe päewaga umbes 50.000.

Naitus on õige rahwarikas. Laupäewal tõusis waatamaskäijate arw üle 10.000 ja eile ligi 40.000. Need on ligikaudsed arwud, sest et äramüüdud piletite arw ei ole weel lõpulikult kokku wõetud. („Päewal.")

Wäljamaalt.

Soomemaalt.

Reisi-abiraha koolitööstuse õpetajatele.

Nagu „Uusi Suomi" 17. sept. teatab, on Soome riiginõukogu lubanud kaubandus-tööstusministeeriumile ette panna ... järele kodutööstuse õpetajatele ... möödalainud suwe tööstusnäitusele sõitmise jaoks määratud 12.000 marga hulgast — 3500 marka jaaks abirahana kodutööstuse juhatajakogule Tallinna näitusele sõitmiseks ära tarwitatud. (Eta).

Wenemaalt.

Baranowski kuulihülside tehas maha põlenud.

Petrogradis Wiiburi poolel hakkas 17. skp. kell 8 hommikul neljast kohast korraga põlema Baranowski kuulihülside tehas, mis ainuke on Wenemaal, kes suurtükikuuli hülsa walmistab. Tehas põles täiesti maha. Wene wõimud seletawad, et see neile üks kõige raskematest kaotustest olewat kogu kodusõja ajal. (Eta.)

Kõige raskem aasta nõukogude Wenemaal.

„Kommunistitsheski Trud" kirjutab: „On juba kindlasti selge, et eelolew aasta warustusalal üks kõige raskemaist nõukogude Wenemaa elus saab olema. Wiljaikalduse juure, mis paljuid kubermange tabas, tuleb hulk teisi asjaolusid, mis warustuse asja raskendawad".

8. sept. awaldas „Ekonom. Shisn" weoolude ja kütteainete kriisi suurenemise kohta juhtkirja paljuütlewa pealkirjaga: „Ähwardawad sümptoomid". (Eta.)

Wabrikute ewakueerimisest Petrogradis.

Petrogradi Iswestijas 11. septembril tehti ettepanek kõik wabrikud ja tehased Petrogradist ära Sise-Wenemaale ewakueerida, sest et praegusel olukorral töölised Petrogradis nälga ja külma peawad surema. Samas lehes 16. septembril waieldakse selle ettepaneku wastu, näidates, et ewakueerimine need wabrikud ja tehased lõpulikult ära häwitaks. (Eta)

Lätimaalt.

Lätimaa ja rahwasteliit.

Riiast, 18. sept. Leta. Ühendusee walitsusele saadetud kutsega rahwasteliidu koosolekust Genfis osa wõtta, tegi asutaw kogu täna walitsusele ülesandeks tarwilikka samme selleks astuda, et Läti rahwasteliitu wastu wõetaks. (Eta.)

Läti saadik Moskwas.

Riiast, 18. sept. Leta. Läti rahudelegatsiooni endine esimees Wesman awaldas oma nõusolekut saadiku koha wastuwõtmiseks Moskwas. (Eta.)

Seltsi tegelaste „enesehärimine" näib peaasjalikult näitemängu-etenduste korraldusес ja toimepanemises seiswat.

Palju sööb Tartu üliõpilane?

Selle küsimise peale annab üksikasjalise wastuse kiri, mis keegi üliõpilaste korteriema hiljuti kellegi Narwas asuwale küsijale saatnud. See kiri on „Põhja Kodus" järgmisel kujul awaldatud:

„Tartus, 8. sept. 1920. a.
Austatud Proua!

Teatan Teile sellega, et mina hea meelega Teie poega enda juure pensiooni wõtan, muidugi kui Teie alljärgnewaid toiduaineid kuus nõus olete muretsema.

Kõige austusega
E. Segesser.

1 pd. rukki jahu, 30 n. sealiha (kui muu liha, siis rohkem), 5 n. wõid, 5 n. taugu, 5 n. erneid, 5 n. ube, 5 n. kruupsid, 10 n. odra jahu, 5 n. nisu jahu, 1 wakk kartulid, 5 toopi hapu-kapsaid, 8 tk. kaali, 3 n. raswa ehk pekki, 15 muna, tk. seepi, 15 toopi piima, 2 toopi happu koort, 2 n. rukkid, 1 n. sigurid, 3 n. heeringaid.

Peale selle tuleb temal weel lahkele peremammile muretseda:

1 süld puid, 200 marka raha ja oma walgustus."

Kui meie need Narwa lehe poolt ülesloetud toiduained ja põletispuud rahawäärtuses wälja arwame ja saadud summale 200 mk., nõutud puhast raha, juure lisame, siis jääme ühe ainsama kuu kohta peadpööritama summa, mis 4500 marga peale tõuseb.

Peab ikka wõltsimata Kalewi wõsu olema, kes proua S. arwamise järele selle mee maha sööb! Iseenesest mõistetaw, et siin juba mingisuguse wedelama aine jaoks ruumi üle ei jää... Jumal andku noorele mehele terwist! x.

Tartu maakonnawalitsuse õigusteadliue büroo

on homsest päewast alates awatud igal äripäewal kella 10—1 p. Teatame seda tähelepanemiseks neile, kellel büroolt õigusteadlistes asjus nõu ehk abi tarwis.

Raudtee-ametnik wigastatud.

19. semptembril lõi Tartu jaamas sissesõitwa rongi 104 wedurijuhile W.-le lahtiolew, teise tee peal seiswa soomusplatwormi luuk pähe. W. toimetati kohe raudtee ambulantsi esimese abi andmiseks, kust ta edasi haawakliiniku toimetati. W. wigastus on raske, aga mitte lootuseta. r.

Tartu linna hoolekande osakonnas

on nüüd rahwawäelaste perekondadele juunikuu eest raha wäljamaksmine alganud.

Saunaruumide küsimusest.

Hiljuti ilmusid lehes teated mõne kohaliku sauna kohta, mis omanikkude poolt suletuda tahetawat, kawatsusega, et nendes mingisugused töökojad awada.

Nagu kuulda, jääwat nõndanimetatud „Reinholdi" saunas, mis hra Kropmanni oma, pooled ruumid edaspidigi sauna alla tarwitada, kuna osalt ruumisid muuks otstarbeks wälja renditawat. Õuemajas töötab hra Kropmanni kompwekti- ja kohwijahu wabrik. —n.—

Nimekiri.

Wenemaalt 20. sept. Tartu jõudnud isikute kohta:

Tammik, Klara, Andrese t.; Tigane Karl, Heinrichi p.; Harik, August, Mihkli p.; Harik, Helene, Joosepi t.; Harik, Alfred, Augusti p.; Harik, Ernst, Augusti p.; Lepp, Elfriede, Isaki t.; Kolga, Johan, Peetri p.; Kolga, Anna, Laene t.; Kolga, Eduard, Johani p.; Kolga, Helene, Johani t.; Kolga, Johannes, Johani p.; Harrik, Oswald, Mihkli p.; Krep, Jakob, Juhani p.; Krep, Emilie, Peetri t.; Krep, Adolf, Jakobi p.; Krep, Elmar, Jakobi p.; Krep, Liisa, Toomase t.: Bockfeldt, Johannes, Jüri p.; Bockfeldt, Maali, Peetri t.; Bockfeldt, Albert, Johannese p.; Bockfeldt, Felix, Johannese p.; Wilper, Jaan, Jaagu p.; Laanemann, Juhan, Jüri p.; Palm, Martha, Adu t.; Fischer, Elisabeth, Ado t.

Tartu P. R. K.
Sõjapõgenejate kodu.

Kuritegewus.

14. ja 16. septembri wahel on Tiigi tän. nr. 14 Olga Numers'i juures suurem wargus toime pandud: Kurjategijad on maja õue peal olewa aida ukse wale wõtme abil lahti teinud ja sealt plüüsh waipu, biisam-nahast kasukaid, palituid ja muud riidekraami umbes 500.000 marga wäärtuses ära wiinud. Kelmide tabamiseks on kõige energilisemad abinõud käsile wõetud.

*

17. septembril, õhtul kella 8 aegu tulnud Räpina maanteel, Rõõmu tee kohal, Raadi walla kodanikule Peeter Wares'ele kaks tundmata meest wastu ja riisunud temalt taskukella, mütsi, piimamannergu ja rahakoti ühes rahaga ja kadunud öö pimedusesse.

*

18. septembril on wiis öökangelast Karlowa tänawal 63-aastase lese korteri akna lahti murdnud ja sisse tunginud. Kolm riiüstajat pakkinud wanainimese paremad asjad kokku, kuna kaks neist rewolwriga ähwardades tema woodisse tagasi sundisid minema. Riiüstajad on 10.850 marga wäärtuses riide- ja muud kraami ära wiinud.

*

18. septembril, õhtuse widewiku ajal warastati „Liwadia" wõõrastemaja eest kaupmees Gustaw Tsirki hobune ühes riistade ja raudtelgedega wankriga. Kahju 37.000 marka.

*

10. septembr. on wargad Kawilda walla, Wihawu küla Lemmingu taluomaniku Pihliku aita käinud riiüstamas, kust nad 86.410 marga wäärtuses kraami ära wiinud.

*

18. septembril on Puu tän. nr. 6 suurem murdwargus toime pandud. Öökangelased on Eduard Werg'i nahaparkimise kotta sisse murdnud ja sealt mitmet sorti pargitud nahka 108.250 marga wäärtuses ära wiinud.

Otsitakse omanikku.

Kohaliku kriminaal-politsei poolt on kahtlase isiku käest järgmiste tundemärkidega hobune ära wõetud:

Punakas-kõrb mära, 10—13 a. wana, 2 arš. 1 wers. kõrge, lakk ja saba lõigatud, sedulga all selja peal ja parema külje peal walge täpp.

Õiendus.

Eksiarwamiste ärahoidmiseks teatan, et laulja Tenno-Wironi kontserdi kuulutuses minu nime ees leiduw tiitel „magister" ja „dotsent" tõele ei wasta.

P. Kogermann,
Tartu ülikooli stipendiaat.

Toimetusele saadetud kiri

Küsimine Tallinna raudtee-ametnikudele.

Ma olen oma sõitudel, mis ma ametitalituse asjus Tartu-Tallinna wahel sagedasti olen teinud, Tallinnas üht ja sedasama nähtust tähele pannud.

Enne Tartu sõitwa rongi perroni ette nihkumist on jaama ooteruumist sinna wiiwad uksed lukus, nii et reisijatest keegi perronile ei pääse. Nad on sunnitud kitsas ooteruumis higistama ja uste awamist ootama.

Ma olen enese sõidupileti ikka päewa jooksul walmis muretsenud, et siis õhtul, rongi ärasõidu eel, tarwis ei oleks pikas ootajate sabas seista, ja teiseks, et mul selle läbi wõimalik oleks ukse juures ruumi saada, kust ma ukse awamisel kiiremalt wagunisse pääsen.

Oma imestuseks olen ma aga alati wagunid juba pooliti sõitjaid täis leidnud olewat. Ülewalt puhkelawadelt wahiwad sulle juba tuttawad kongis-ninadega ja suurte kõhtudega „geschefti" herrad wastu.

Ehk on need, kellesse asi puutub, nii lahked ja annawad sarnase mõistatuslise nähtuse kohta awaliku seletuse. Uksed on lukus, keegi wälja ei pääse, rong sõidab tühjalt perroni ette; kuid pärast selgub, et ta ometi mitte tühi pole ... et teatud ärimeestele teiste reisijate ees eesõigus antakse...

A. T.

Teater ja muusika.

Wanemuise teater.

Täna kantakse Méhuli ooper „Joosep" teist korda ette. Soowitame neile, kellel seniajani wõimalus puudunud, täna seda tarwitada, sest edaspidi jääb see ooper tükiks ajaks eeskawast ära.

Wanemuise talitus.

Sinfoonia orkestri kontsert

homme, kolmap., sisaldab omas eeskawas Rimski-Korsakowi huwitawa suite „Snegurotshka", fantaasia D'Albert'i oop. „Madalik" — Ase surm Grieg'i suitest Peer Gynt I. j. m. Kontserti juhatab Juhan Simm. Algus kell 8 õhtul.

Wanemuise teatri nädala eeskawa.

Täna, 21. sept. Méhuli ooper „Joosep".
Kolmap., 22. sept. sinfoonia orkestri kontsert.
Neljap., 23. sept. lustmäng „Kuulus naine".
Reedel, 24. sept. sinfoonia kontsert.
Laup. 25. sept. operett „Geisha".
Pühap. 26. sept. G. Wiedi lustmäng „2 × 2 = 5".
Algus kell 8 õ.

Wanemuise talitus.

Poola sõja-teadaanne.

17. septembrist.

Ukraina wäeosad waldasid Seretti paremal kaldal edasi minnes Tshortkowi ja Butshatshi Strõpa ääres, Przewloka ja Wisniowozyki. Ukraina ratsawäe osad lõid waenlase Podhaitse juurest tagasi. Meie wäed wõtsid waenlast taga ajades Brzezany Zlota-Lipa ääres ja Narajowi Narajowka ääres ära.

Rohkem põhja pool wõitlused waenlasega, kes kogu Dnjestri liinil Pinski poole taganeb. Wabastatud maakondade elanikud, nende hulgas ka juudid, wõtawad Poola wägesid rõõmuga wastu, meie wangidele ja haawatutele abi andes.

Maa on enamlaste poolt laastatud, wili ära röõwitud. Aineline toetus elanikkudel on tingimata tarwilik. Koblyni piirkonnas tungib waenlane Dnjepri-Bugi kanaali ja Muhawetsi jõe liinil kangekaelselt peale.

Kõik tormijooksud on tagasi löödud. Belowezhi metsast põhja pool Swislotshi jõel ja Grodno piirkonnas eelwägede wõitlused ilma suurema tähtsuseta.

Suwalki piirkonnas rahulik.

Wiimase nädala jooksul on registreeritud järgmine sõjasaak: kaks lippu, 28 suurtükki, 198 kuulipildujat, 3 soomusautot, 10 autot, 3 aeroplaani, 2 soomusrongi, 4 wedurit ja 300 wagunit. (Eta.)

Enamlaste sõjateated

20. septembrist.

Wolkowõski piirkonnas ägedad lahingud. Galiitsia piirkonnas jatkawad meie wäed taganemist ülemuse käsu põhjal uutele seisukohtadele Dnjestri jõel ja Musta mere rannal.

Krimmi wäerinnal seisukord muutuseta. (Ept.)

Kuulutused Eesti kirjastuste poolt.

Ilmusid: З. Н. Дормидонтова
Колокольчики.
Русская хрестоматия.
Написана по новой орфографии для младших и средних классов школ Эстии. — Hind 80 m.

Н. В. Гоголь
ТАРАС БУЛЬБА.
Школьное издание под редакцией З. Н. ДОРМИДОНТОВОЙ. — Hind 35 marka.

Ilmumisel: Пушкин
Капитанская дочка.

E. K.-Ü. „Postimehe" kirjastus.

Sport

Tartu kergejõustiku eswõistlused,

mis spordiselts „Kalew" pühapäewal, 19. sept., korraldas, oli palju rahwast kokku tõmmanud. Seni olid Tartu inimesed üldiselt mad ja osawõtmatad spordi wastu, kuid nüüd kaswab wõistluste korraldustel pealtwaatajate hulk järjest. Nii oli ka seekord rohkesti rahwast juba seltsimaja ette kogunud, kust spordimehed rongis muusika saatel spordiplatsile läksid. Kõik tänawad, kust rong läbi liikus, olid uudishimulisi täis, sest Tartus oli see uudiseks, et naisterahwad ka turniiriietes meesterahwastega kaasa sammusid. Enne wõimlejate kohalejõudmist oli spordiplatsile juba hulk pealtwaatajaid kogunud, ja rongikäiguga tuli neile weel lisa, nii et kohal kõik mäeküljed rahwast täis olid.

Wõistluste tagajärjed olid järgmised:

100 meetri jooksus:
I. auhind Waha — 12,3 m., II. a. Mägi — 12,6 m., III. a. Martin — 13,4 m.

Kõrgusehüppes hooga:
I. auhind Martin — 1,60 m., II. a. Satik — 1,50 m., III. a. Mats ja Hausenberg — 1,41 m.

Kuulitõukes:
I. auhind Satik — 11,43 m., II. a. Blumberg — 10,56 m., III. a. Eisler — 9,93 m.

Ketasewiskes:
I. auhind Satik — 33,14 m., II. a. Blumberg — 32,65 m., III. a. Kalkun — 31,78 m.

3000 meetri jooksus:
I. auhind Reiman — 10 min. 30 sek., II. a. Meos — 10 min. 49,9 sek., III. a. Zirk — 11 min. 3,3 sek.

Kuulimiskes:
I. auhind Blumberg — 20,53 m., II. a. Kalkun — 18,5 m., III. a. Satik — 17 m.

Teiwashüppes:
I. auhind Martin — 3,20 m., II. a. Satik — 2,70 m., III. Hausenberg — 2,60 m.

Odawiskes:
I. auhind Satik — 46,59 m., II. a. Mats — 39,19 m., III. a. Martin — 38,20 m.

Kolmikhüppes:
I. auhind Satik — 11,82 m., II. a. Martin — 11,65 m., III. a. Hausenberg — 11,26 m.

Kartulijooksus (800 m.):
I. auhind Reiman — 2 min. 58,3 sek., II. a. Waha — 3 min. 7,6 sek., III. a. Jakobson — 3 min. 16,3 sek.

60 meetri jooksus naisterahwastele:
I. auhind Rebane — 8,4 sek., II. a. Grünfeldt — 9,3 sek., III. a. Pat — 9,5 sek.

Naisterahwaste 60 meetri jooksul olid ootamata head tagajärjed: Neiu Rebane, kes ainult mõned nädalad jooksu olewat harjutanud, jooksis selle maa rutemini ära kui Tallinna naisterahwad (Tallinna rekord 8,9 sek.), kes juba pikemat aega on harjutanud.

Neiu Rebase jooksus oli näha, et tal rohkesti jõudu ja kiirust on ja jooksu tehnika täienemisega tagajärjed weel palju paremad saawad olema.

Lõpuks oli jalapalli wõitlus „Kalewi" ja Scouts polgu komandode wahel, mis „Kalewi" kaotusega lõppes: 2:0. Silma paistsid scoutid hea kokkumängu poolest, kuna kalewlastest kohe näha oli, et nad wähe on kokku harjutanud. —aa—

Kirjawastused.

J. S—r. Kütteainete küsimust ei aita wäiksed märkused lahendada. See nõuab põhjalikumat harutust.

Ilmateated.

Ilmade seisukord 21. sept.

Kesk- ja Põhja-Euroopas õhurõhumine 760—767 mm. Temperatuur Poolamaal kõrge, Skandinaawias kaunis madal. Särnas (Kesk-Rootsi mägedes) oli esimene 4-kraadiline öökülm.

Loodetaw ilm kolmap., 22. septembril.

Kerge tuul, suur pilwitus, hommikul paiguti udune ehk udu wihma, muidu kuiw, temperatuur jahe.

Tartu ülikooli meteoroloogia observatoorium.

Wastutaw toimetaja Jaan Järwe.
Wäljaandja Jaan Tõnisson.
Trükitud „Postimehe" trükikojas, Tartus.

Töö pakkumised

Tüdrukut on tarwis Lihapoodi tän. 12, krt. 2, rääkida k. 10—12.

Osawat **kingsepa töötegijat** on tarwis uue töö peale. Kalamehe tän. 23.

Tarwis korralikku **lapsehoidjat.** Uus-Kastani tän. 12, krt. 4.

Malmiwalajaid, ahjumeistrit, puu- ja lihttöölisi tarwitab Tartu metallwabrik G. ja H. Lellep A./S.

Köögitüdruk leiab hea koha. Sealsamas wõetakse tellimisi kartulite peale wastu. Aleksandri tän. 2, kuilsepa äris.

Maale tarwitatakse **nais-koolioõpetajat.** Lähemat Peterburi t. 121, k. 3.

Kassapreilit tarwis, kes ka masinal kirjutamist tunneb. Pakkum. slt. „Kassapreili" all.

S. K. D. kraami ja sisseriistade ladu Tartus tarwitab **päewatöölisi,** wilunud puuseppa ja potisepa. Läbirääkimised kl. 9—1 ja 3 uues [illegible], end. sõjawangide laagri ruumides. Ladu walitseja.

Tüdrukut on tarwis maale. Kaupa tehakse 23. sept. „Peterburi" wõõrastemajas, järele küsida hoowipoolt. Sealsamas on ka kartuliwõtjaid tarwis.

Maale, wäikesesse perekonda, kerge talituste peale otsitakse **tüdrukut.** Kaupa tehakse kolmapäewal ja neljapäewal kella 1—2 Sawi tän. 2, krt. 3.

Tarwitatakse maale 1½-aastase lapse juure wanemat intelligent **naisterahwast.** Kaupa tehakse Riiütli tän. 1, krt. 3.

Öllemeistrit, kes ka mineraalwee walmistamist hästi tunneb, on kohe tarwis. Pakkumised ühes tõendustega endise praktika kohta saata Tallinn, Aia tän. 5, k.t. 3. J. Tamm.

Tüdrukut on tarwis Kalda tän. nr. 3. Teateid saab puhwetist.

Naisi tarwitab aiatööle — Tartu Tarwitajate Ühisus, Riiütli tän. nr. 3. Juhatus.

Poisikesi ja naisi lehe kodukandjaks tarwitab „Postimehe" talitus.

Töö otsimised

Noor haritud **neiu** palub teenistust kas kuhugile kantseleisse ehk kauplusesse. Kirjutab ka masinal. Teatada slt. „Helga" all.

Wabakunstnik Jakobsoni õpilane annab **klaweri tunda.** Wäljanäituse tän. nr. 18, krt. 3, kella 10—12 e. l. ja 5—7 p. l.

Teater „Apollo"
Sügisese sesooni awamise puhul
22. septembril s. a. seisab eeskawas 2 jagu: 1) näitelinal ja 2) näitelawal, ainult tõsise kunsti kirjandusliku sisuga.
22., 23., 24., 25. ja 26. sept. on näitelawal suur kontsert, astuwad üles
Eddy Lullerian (wiiul)
Irmgard Tobias (soprano).
Näitelinal üleilma kuulus ajalooline pilt Rooma ajaloost, täis enne nägemata tehnika ja kunsti ilu. Osa wõtawad sajadtuhanded inimesed, metsloomad jne. 2 seerias, 10 osas. I. seeria
Neero ja Agrippina.
See pilt näidatakse ainult teaater „Apollos" ja wiimast korda meie Eesti Wabariigis. I. seansi algus kell 6 õhtul, kontserdi algus kell 8½. Kassa on awatud kella 4 p. l. Priid kaardid ei ole maksmas.

Lustiwere 2-kl. algkool tarwitab alalist
koolijuhatajat ja II. õpetajat.
Walimine 26. septembril s. a. kell 10 homm. wallamajas nõukogu ees. Wallawalitsus.

Eesti Kaupm. O./Ü. „Lit" müüb kõigile I sorti Ameerika
sigaretta, pesuseepi
ja küünlaid, wõtab ettetellimisi petrooleumi peale ja
ostab walgeid seakarwu.
Tallinnas, Uus tän. nr. 7.

Ruustaku kooli ja hariduse seltsi reaalgümnaasium tarwitab
Inglise keele õpetajat,
kes ka Saksa ehk Prantsuse keelt wõi mõnda muud õppeainet alamatel keskmistes klassides oleks walmis õpetama ja ühte seminaari wõi keskkooli haridusega õpetajat alamate klasside (4. klassi) jaoks, kes ka wõimlemist (poeglastele) wõiks õpetada. Palk normide järele (1. aug.) Inglise keele õpetajale seltsi poolt 300—400 marka kuus rohkem. Üles anda lühikese eluloo kirjeldusega ja tunnistuste ärakirjadega. Koolijuhatus.

Требуются преподаватели
съ высшимъ образованіемъ исключительно Эстонскіе граждане для русской гимназіи Т-ва Преподавателей въ Юрьевѣ по русскому языку, философской пропедевтикѣ, физикѣ, географіи, граждановѣдѣнію, рисованію и пѣнію.

Eesti Nooresoo Kaswatuse Seltsi tütarlaste gümnaasium tarwitab kohe
matemaatika õpetajat.
Üles anda gümnaasiumi kantseleis, Riiütli tän. Isiklikult rääkida kella 12—1. Juhataja.

Sitsirätikuid
müüa suuremal ja wähemal arwul, mitmes mustris ja suuruses. Suur Palesna tän. nr. 17, k. 6 Tallinnas.

Wilhelm Grosz,
metsaasjandusteadlane.
Kontor Tartus, Riia tänaw nr. 3.

Kudina walla hariduskogu ees Kudina wallamajas on pühap., 26. septembril s. a. kell 2 päewal Kudina walla Pataste ja Kõrenduse küla koolide teise
õpejõudude walimine.
Kandidaatid palutakse ilmuda tarwiliste tunnistustega. Wallamaja Woldt rtj. 11 wersta. Koolivalitsus.

Üliõpilane annab **tunda** matemaatikas. Tööstuse tän. 4, krt. 1. Kodus kella 2—3 p. l.

Annan **joonistuse ja maalimise** tundisid. Teatada s.l.t. „A. M." all.

Üliõpilane annab **tunda,** peaasjalikult matemaatikas, Ladina, Saksa ja Wene keeles. Peterburi tän. nr. 16, krt. 2, kella 1—3.

Klaweri tunda antakse odawa hinna eest (15 m. tund). Sealsamas antakse ka Prantsuse, Wene ja Saksa keele tunda. Mäe tän. nr. 16, krt. 2. Kodus kella 9—10 hommikul.

Wenemaalt sisseõtnud isik, pikemat aega mõisawalitsejana teeninud, tunneb aiatööd ja mesilastepidamist, osaw raamatupidaja, otsib mingisugust **teenistust** kas linnas wõi maal. Endistest ametkohtadest kõige paremad tunnistused ette näidata. Pakkumised kirjalikult ehk isiklikult Tartu, Peterburi tän. nr. 90, krt. 2, J. Kabe.

Sisseõtnud **optant,** kes kauemat aega on töötanud raamatupidaja instituudina ja kõige kooperatiiwi töödega tuttaw on, soowib kohast teenistust. Pakkumised palun saata Jaama tän. nr. 30, krt. 2.

Klaweri tunnid. Lille tän. nr. 25, kõnet ½9—10 ja 5—6. Klawer harjutamiseks prii.

Kanapääl wõtab „Postimehe" tellimisi ja kuulutusi wastu K. Abeli raamatukauplus.

Näpitsprillid on leitud. Kätte saab kuulutuse kulu eest „Postimehe" talitusest.

Lätlased nõuawad oma ülikooli sisseastujatelt Läti keele mõistmist.

Läti ülikooli wastuwõetud üliõpilaste arw on ajalehtede teadete järele juba 1500 peale tõusnud. Üksikud teaduskonnad arwawad nendele weel ruumi muretseda wõiwat, kes riigikeeles hea sisseastumise eksami teewad.

Mis Läti keele eksamisse puutub, siis et nõuta seda ainult nendelt wõõrast rahwusest üliõpilastelt mitte, kes wähemalt Läti ülikooli kolmandal kursusel õppimist jatkata wõiwad, niisamuti ka mitte endistelt Riia politehnikumi ja Balti tehnika ülikooli üliõpilastelt, ei ka mitte wõõrastelt, kes Läti sõjawäes on teeninud.

Inglismaalt.

Streigi küsimuse lahendamisest.

Londonist, 17. sept. Raadio. Tänane konwerents kaewandustööliste täidesaatwa komitee ja sir. Robert Horne wahel, mille peale suuri lootusi pandi, jäeti pooleli, peale selle kui ta poolteist tundi oli kestnud. Koosolekut jatkatakse esmaspäewal. (Eta).

Londonist, 17. sept. Raadio. Kaewandustööliste wolinikkude kongress peetakse teisipäewal Londonis ära. Smillie seletas, et kaewandustöölised mingisugust ettepanekut harutusele ei wõta, enne kui nende palgakõrgenduse nõudmine — 2 shillingi wõrra päewa pealt täidetud pole. (Eta).

Uuemad teated.

Opteerimise kommisjoni tegewusest Moskwast.

Eesti opteerimise kommisjonis Moskwas on septembri esimesel poolel Eesti alamaks opteerimiseks 2365 isiku kohta palweid sisse antud; wastuwõetud samal ajal on 4617 isikut, tagasi lükatud 92, kodakondsuse tunnistusi antud 1364 isikule. (Eta.)

Eesti-Soome liit.

Neil päiwil on Tallinnas Eesti-Soome liit registreeritud, mis Soome tutwustamiseks Eestis ja Eesti tutwustamiseks Soomes on asutatud. Eesmärgi kättesaamiseks awaldab liit kirjutusi (artiklid) Eesti ja Soome ajalehtedes, annab wälja lendlehti ja raamatuid, pilte, reisijuhte, ajakirju jne., paneb toime kõneõhtuid, kursusi, kontserte ja kunstinäitusi ning õpe- ja lõbureisisid ja muud sellesarnasest soomlastele Eestis ja eestlastele Soomes, hoolitseb mõlemapoolset kohamuretsemist ja esineb Soome ja Eesti lähenemisesse puutuwate ettepanekutega haridus- ja walitsusasutuste ning erakondade ees. Seltsil on juriidilise isiku õigused ja tema juhatus asub Tallinnas. (Uusi Suomi 17. sept.) (Eta)

Arhiiwide ja waranduste tagasitoomine Wenemaalt.

Lähemal ajal saadetakse Moskwast Eestimaale 4 wagunit arhiiwide materjali (Talurahwa põllupanga aktid jne.) ning üks wagun Tartu ülikooli warandust. (Eta.)

Kindral Kappel surnud.

Koltshaki wägede juhatajaks oli wiimati, nagu teada, eestlane kindral Kappel. Ta olnud kõige andekam wäejuht Koltshaki kindralite hulgas. Aga wastutawamate kohtade peal olnud andewaesed ja purutagurlised. Alles siis, kui walged wäed enamlaste ees kaugele üle Urali pidid taganema, nimetati wiimaks Kappel kõigi walgete wäede juhatajaks. Ta wiinud umbes 60.000 walget sõdurit eeskujulikus korras Semjonowi juure. Hiljemini jäänud ta tüüfusesse haigeks ja surnud minewal kewadel ära. (Eta.)

Wabaduse Risti annetamine.

Wabariigi Walitsus otsustas 15. septembril 1920. a. annetada Wabaduse Risti II. liigi, II. järgu aumärgid:

L.-R. S. R. nr. 3: Leitnant Peeter Asmus, lipnik Elmar Koger, sõjawäe ametnik Arthur Manke.

Soomusrong kapten Irw: Wan. al.-ohw. Karl Lipand.

5. jalawäe polk: Al.-kapten August Wask.

1. ratsawäe polk: Al.-polkownik Gustaw Johnson.

S. R. patarei nr. 3: Wan. al.-ohw. August Oraw.

Annetada Wabaduse Risti II. liigi III. järgu aumärgid:

S. R. patarei nr. 3: Wan. al.-ohw. August Oraw, wan. al.-ohw. Eduard Maide, weltweebel Peeter Ainson, wan. al.-ohw. Aleksander Erwin.

Sak. part. polk: Ream. Jaan Paap.

2. jalaw. polk: Wan. al.-ohw. Jakob Teikes.

4. jalaw. polk: Noor al.-ohw. Karl Blumfeldt, ream. Karl Rosenberg, weltweebel Arnold Rosenstrauch, kapral Johannes Kütis.

2. jalaw. polk: Ream. Karl Linnamägi, ream. Paul Preedis, kapral Karl Keerd, ream. Julius Mänd, ream. Jüri Kork, ream. Harry Mora, noor. al.-ohw. Johann Sütt, wan. al.-ohw. Andres Oja, ream. Woldemar Kruusmann, noor. al.-ohw. Johannes Tunkel, ream. Paul Siilak, ream. Friedrich Peedosk.

2. ratsa polk: Lipnik Arthur Künnapuu, noor. al.-ohw. Eduard Toimetaja, ream. Julius Mändra, ream. Hans Sang, ream. Johannes Tina, ream. Hans Harjakas, ream. Otto Aud, ream. Johannes Busch, ream. Feodor Kindlam, ream. Karl Jegemägi, ream. Karl Laine, ream. Woldemar Seeren.

Ins. pat. rem. rong nr. 3: Wan. al.-ohw. Erich Weinberg, noor al.-ohw. Sergei Kuningas, kapral Johann Arjak.

Soom. r. wäljap. nr. 14: Weltweebel Paul Peerna, wan. al.-ohw. Eduard Märtsin.

1. ratsa polk: Ohwitseri aset. William Tamberg.

Peipsi laew.: Leitnant August Manidi, leitnant Andreas Julle.

6. jalaw. polk: Leitnant Jaan Pedaja.

Kuperjanowi part. polk: Lipnik Elmar Jobson, al.-leitnant Paul Hansen, ohw. aset. Hugo Sturm, ohw. aset. August Bringfeldt, lipnik Oskar Puusepp.

1. ratsa polk: Al.-kapten Boris Leemann, leitnant Johann Helberg, al.-leitnant Walfried Krastin.

Soomusr. pat. nr. 3: Lipnik Cristoph Manke.

1. jalaw. polk: Noor. al.-ohw. Alfred Allmann, wan. al.-ohw. Johannes Kippar, kapral Johannes Jürmann.

Kuperjanowi part. polk: kapral Heinrich Mittal, reamees Johannes Tomingas, reamees August Suup, kapral Eduard Jürgenson, reamees Johannes Jukk, noor. al.-ohw. Johannes Wäljaots, wan. al.-ohw. August Busch, noor. al.-ohw. Jaan Stid, reamees Hugo Waht, noor. al.-ohw. Eduard Oskar, reamees Johan Pendis, kapral Hugo Ninulas, reamees Karl Kümmel, reamees Richard Rämmann, reamees Jakob Pabusk, reamees Arthur Johanson.

5. jalaw. polk: kapral August Temps, reamees Karl Kruustamm, reamees August Teinmann, leitnant Harald Lepikson, leitn. Aleksander Einpaul, al.-leitnant Wille Kelsenen, welsker Oskar Pelisinski, weltwebel Hermann Wachmann, kapral Heinrich Kallikorn, wan. al.-ohw. Aleksander Penter, kapral Arnold Kaarenberg, kapral Aleksander Müürik, kapral Albert Kezkküla, reamees Aleksander Kuuse, noor. al.-ohw. Adolf Umalas, noor. al.-ohw. Aleksander Paulmann.

1. diwiisi staabi kindral-major Otto Heinze.

5. jalaw. polk: kapten Arthur Sauselg, leitnant Heinrich Wästrik, al.-leitnant Anton Pelpson, al.-leitn. Erich Oeheren, kapten Rudolf Kiwiloo, al.-leitn. Jaan Pärn.

Wõru maakonna kaitseliit: noor. al.-ohw. August Ots.

7. jalaw. polk: leitnant Antin Anni, al.-leitnant Aleksander Wink, al.-leitn. Johannes Husmann, lipnik Hans Walk, wan. al.-ohw. Tõnis Feldmann, wan. al.-ohw. Martin Steinberg, reamees Julius Truuskas, noor. al.-ohw. Aleksander Selter, kapral Aleksander Koolmann, kapral Wasili Saare, noor. al.-ohw. Aleksander Kunder, reamees Johannes Palm, wan. al.-ohw. Heinrich Kangur, noor. al.-ohw. Karl Pinka, noor. al.-ohw. Rudolf Haase, wan. al.-ohw. Woldemar Tõruwere, kapral Karl Wärtmann, kapral August Mennig, wan. al.-ohw. Martin Reinart, reamees Karl Reesew, noor. al.-ohw. Jüri Pikberg, kapral Johannes Kurg, wan. al.-ohw. Johannes Pennar, noor. al.-ohw. Aleksander Turjakas, weltweebel Otto Spaigel, noor. al.-ohw. August Pettai, noor. al.-ohw. Oswald Brukker, reamees Nikolai Suits, weltweebel Karl Bergent, reamees Peeter Kirt, wan. al.-ohw. Johannes Tiidemann, wan. al.-ohw. Paul Neel, kapral Eduard Seks, noorem al.-ohw. Aleksander Altof, reamees Rein Tomberg, reamees Johannes Rubis, reamees Johannes Penja, wan. al.-ohw. Aleksander Kramer, reamees Johannes Sepp, wan. al.-ohw. Peeter Palmenstrauch, kapral Hans Treu, kapral Woldemar Werst, reamees Johannes Pukk, reamees Julius Horn, reamees Jaan Suur, reamees Heinrich Reismann, Aleksander Tomberg, kapral Christian Meister, reamees Nikolai Pärnpuu, reamees Jaan Urtin, al.-leitnant Jakob Kuuskmann, lipnik Hans Kruus.

Tallinna üks. esk.: Ohwits. asetäitja Konstantin Serpe.

6. jal. polk: Lipnik Woldemar Uegeinam.

3. s. wäljapatarei: Al.-kapt. Johannes Tamm.

6. jal. polk.: Kapten Peeter Feosanow, al.-polk. Egbert Jürmann, al.-leitn. Karl Podrätsik, leitnant Jaan Maide, wan. al.-ohw. Hans Kuldsepp, noor. al.-ohw. Johan Kuurmann, ream. Karl Hunt, ream. Julius Went, wan. al.-ohw. Jaan Jaakson, kapral Mihkel Tilk, ream. Johannes Andreksen, ream. Johannes Meibaum, ream. Kristjan Kehw, noor. al.-ohw. Mihkel Linde, noor. al.-ohw. Jaan Widrik, noor. al.-ohw. Karl Roosmann, ream. Jaan Laamann, ream. Jaan Karlson, wan. al.-ohw. Woldemar Pilli, ream. Jüri Siimann, kapral Karl Jaanson, ream. Jüri Tõnisson, noor. al.-ohw. Johan Lasn, ream. Jaan Nuut, wabatahtl. Peeter Koot, kapral Mihkel Peedimann, noor. al.-ohw. August Tammann, noor. al.-ohw. Hans Erm, noor. al.-ohw. August Tuisk, noor. al.-ohw. Nikolai Koik, wan. al.-ohw. Jüri Seitam, wan. al.-ohw. Eduard Mendis, ream. Magnus Must, ream. Oskar Busch, noor. al.-ohw. Kristjan Soowik, ream. August Tishler, noor. al.-ohw. Karl Saks, kapral Johannes Ottep, ream. Jaan Weldemann, weltw. Eduard Reismann, kapral Martin Kepman, ream. Eduard Kolk.

Soom.-rong. diw.: Insener Eduard Jürgens.

S.-r. nr. 2: Ream. Konstantin Lindemann, wabat. Arnold Normak, wabat. Wiktor Joon, wabat. Rahuleid Kask, wan. feierw. Albert Künnapuu, ream. Jaan Leisner, noor. al.-ohw. Arthur Alik, wan. al.-ohw. Johannes Meissaar, kapral Johannes Klesment, noor. al.-ohw. Johan Pärn, noor. al.-ohw. Oskar Prima, ream. Arnold Leppik, ream. Jaan Elison, ream. Heinrich Erkmann, kapral Mihkel Ohak.

S.-r. nr. 3: Weltw. Heinrich Jurs, noor. al.-ohw. Ain Lauk, noor. al.-ohw. Mihkel Pere, kapral Paul Hirw, noor. al.-ohw. August Närska, ream. Jüri Raudleht, wan. al.-ohw. Wassili Martin, noor. al.-ohw. Ernst Ilme, reamees Ewald Friedrichson.

S.-r. „Kapten Irw": Kapral Arnold Nigol, ream. Paul Hansar, noor. al.-ohw. Karl Luhar, noor. al.-ohw. Jaan Tuwi, ream. Leo Talshin, al.-kapt. Karl Hanson, leitn. Artur Brakel, wan. al.-ohw. Kristjan Kalk, noor. al.-ohw. Peeter Kiwisaar, noor. al.-ohw. August Ottenson, noor. al.-ohw. Jaan Roosileht, noor. al.-ohw. Rudolf Rosenstrauch, noorem al.-ohw. Johannes Lätt.

9. jalawäe polk: Leitn. Tõnis Wentsel, al.-kapt. Paul Lillenbladt, ohw. asetäitja Johan Holsmann, leitn. Richard Taalder, al.-polkownik Werner Trossi, kapten Johannes Tamm, weltw. August Jlwes, ream. August Jensen, ream. Andres Hermann, ream. Gawril Tshernow, welsker Eduard Albek, weltw. koh. t. August Larm, ream. Jaan Natka, ream. Oskar Udikas, noor. al.-ohw. Jaan Malken, wan. al.-ohw. Hans Stromberg, ream. August Mägi, kapral Peeter Meltsas. (Eta.)

Jaak Järw †

Endine Eesti seltskonnategelane ja endine „Wirulase" toimetaja Jaak Järw on Wenemaal tänawu kewadel surma saanud. Juba aastat kümme elas ta Moskwas, kus tal enamlaste walitsuse ajal majandusline seisukord raskeks läinud. Ta asunud wiimaks oma poja, insener Hans Järw'i juure Samaarasse, kes seal ametis oli. Sealt asunud ta abikaasaga maale mitte kaugele Samaarast. Enne lihawõtte pühi linnast keju minnes tulnud tal üksi jala üle jõe minna. Olnud parajasti jää lagunemine. Hiljemini leiti tema surnukeha jõest. Wist oli ta jäätükkide wahele sattunud ja ära uppunud. Kadunu oli ligi 70 aastat wana. (Eta).

Nimekiri

Narwa karantiini jõudnud isikute üle, kes 4. septembril s. a. Eestisse jõudnud:

(Järg.)

Feldmann, Elsa, 26 a. w., Wiljandist.
Kask, Johan, 37 a. w., "
Kask, Hertha, 21 a. w., "
Kask, Johannes, 1½ a. w., "
Kask, Hilda, ½ a. w., "
Ruusing, Marie, 62 a. w., "
Rehmann, Kasimira, 50 a. w., Tallinnast.
Petrowsky, Anastasia, 37 a. w., "
Petrowsky, Olga, 9 a. w., "
Petrowsky, Tamara, 7 a. w., "
Jürison, Selma, 43 a. w., "
Jürison, Margarethe, 4 a. w., "
Jürison, Ingeborg, 9 a. w., "
Kracht, Ernst, 51 a. w., Wiljandist.
Kracht, Rosalie, 39 a. w., "
Kracht, Wilhelm, 12 a. w., "
Kracht, Emma, 2½ a. w., "
Wilgato, Marie, 30 a. w., Pärnust.
Klemm, Rosalie, 39 a. w., "
Kelh, Arwed, 44 a. w., Wiljandi mk.
Kelh, Marie, 36 a. w., "
Kelh, Gabrielle, 13 a., w., "
Kelh, Johanna, 12 a. w., "
Kelh, Antuanette, 12 a. w., "
Kelh, Emil, 8 a. w., "
Sihwer, Gustaw, 50 a. w., Wiljandist.
Sihwer, Gustaw, 7 a. w., "
Sihwer, Erich, 5 a. w., "
Wilgats-Kunra, Jakob, 28 a. w., Pärnust.
Kunra, Emma, 30 a. w., "
Kunra, Malwina, 8 a. w., "
Loodi, Friedrich, 31 a. w., Wõrust.
Loodi, Marie, 30 a. w., "
Weidemann, Eduard, 32 a. w., Järwa mk.
Falk, Aleksander, 50 a. w., Walgast.
Falk, Georgie, 40 a. w., "
Falk, 2 a. w., "
Libert, Anna, 49 a. w., Tallinnast.
Libert, Hugo, 10 a. w., "
Liiw, August, 37 a. w., Tartust.
Ruko, Ekaterina, 71 a. w., "
Lahk, Anna, 56 a. w., Wiljandist.
Lahk, Walentin, 7 a. w., "
Tiibus, Johan, 26 a. w., Pärnust.
Puusepp, Timofei, 56 a. w., Tallinnast.
Jegel, Emil, 29 a. w., Tartust.
Jegel, Agnes, 27 a. w., "
Lambert, Ferdinand, 31 a. w., Tartust.
Lambert, Bertha, 30 a. w., "
Ruth, August, 51 a. w., Pärnust.
Uba, Jaan, 30 a. w., Wõnnust.
Uba, Karonika, 27 a. w., "
Kasan, Woldemar, 46 a. w., Tartust.
Embach, Minna, 36 a. w., Rakwerest.
Teder, Amalie, 30 a. w., "
Tults, Anna, 43 a. w., Pärnust.
Pukats, Eduard, 31 a. w., Walgast.
Pukats, Alide, 22 a. w., "
Heningson, Arnold, 50 a. w., Tartust.
Heningson, Olga, 50 a. w., "
Heningson, Eugen, 20 a. w., "
Jasõkowa, Julie, 49 a. w., Narwast.
Lilienberg, Elwine, 50 a. w., Tallinnast.
Ruusmann, Karl, 61 a. w., "
Martson, Georg, 26 a. w., Wiljandist.
Raudsepp, Karl, 27 a. w., Tartust.
Paltsep, Arthur, 27 a. w., Wõrust.
Hendrikson, Karl, 42 a. w., Pärnust.
Kehklane, Elwine, 35 a. w., Riiast.
Kehklane, Konstantin, 14 a. w., "
Kehklane, Marie, 56 a. w., "
Normann, Martha, 28 a. w., Wiru mk.
Peetson, Johanna, 37 a. w., Pärnust.
Arold, Amalie, 41 a. w., Tartust.
Arold, Lydia, 8 a. w., "
Klement, Marie, 56 a. w., Järwa mk.
Karlson, Anna, 69 a. w., Tartust.
Karlson August, 41 a. w., "
Wiilik, Mihkel, 53 a. w., Pärnust.
Wiilik, Elisabeth, 51 a. w., "
Wiilik, Mihail, 17 a. w., "
Tohwer, Linna, 37 a. w., Pärnust.
Sülg, Heinrich, 38 a. w., Wiljandist.
Bromberg, Sidonie, 36 a. w., Rakwerest.
Herbst, Liisa, 41 a. w., Wõru mk.
Lileb, Aleksander, 29 a. w., Lääne mk.
Lileb, Anastasia, 23 a. w., "
Aleksandrowa, Weera, 59 a. w., Wiru mk.
Treffner, Julius, 55 a. w., Wiljandist.
Treffner, Dorothea, 42 a. w., "
Treffner, Eduard, 17 a. w., "
Treffner, Senta, 13 a. w., "
Parwei, Tõnis, 40 a. w., "
Parwei, Kadri, 61 a. w., "
Rääseman, Magdalena, 18 a. w., Hiiumaalt.
Wolter, Ida, 31 a. w., Tartust.
Suut, Marie, 43 a. w., Wõru mk.
Seeberg, Alma, 51 a. w., Tallinnast.
Killing, Alise, 27 a. w., Pärnust.
Killing, Meeri, 22 a. w., "
Kreismann, Tsitsilie, 31 a. w., Lääne mk.
Lindberg, Liisa, 59 a. w., Rakwerest.
Schuira, Katarina, 27 a. w., Tartust.
Reino, Georg, 46 a. w., "
Reino, Kai, 47 a. w., "
Freidberg, Hans, 40 a. w., Wiru mk.
Pentow, Julie, 55 a. w., Harju mk.
Wilnison, Aleksander, 39 a. w., Pärnust.
Ellere, Georg, 44 a. w., Tartust.
Ellere, Kristine, 38 a. w., "
Heindrikson, Gustaw, 43 a. w., Wiljandist.
Tismus, Agathe, 40 a. w., Narwast.
Põder, Anna, 27 a. w., Walgast.
Pärn, Elwine, 26 a. w., Hiiumaalt.
Otsa, Helene, 32 a. w., Tartust.
Pank, Ida, 36 a. w., Pärnust.
Ismidt, Wladimir, 20 a. w., Pärnust.
Ismidt, Nikolai, 24 a. w., "
Luukas, Nikolai, 19 a. w., "
Tamm, Rudolf, 27 a. w., Wõru mk.
Tomois, Jaan, 23 a. w., "
Tikker, Jaan, 25 a. w., Wiru mk.
Jewdakowa, Alwine, 29 a. w., Haapsalust.
Woldek, Marie, 39 a. w., Wiru mk.
Woldek, Olga, 15 a. w., "
Woldek, Eugenie, 13 a. w., "
Ail, Alma, 32 a. w., Järwa mk.
Sotschest, Poselaw, 36 a. w., Poolamaalt.
Sotschest, Wilhelmine, 22 a. w., Poolamaalt.
Swashina, August, 24 a. w., "
Swertschinsky, Nikolai, 25 a. w., "
Tambowsky, Joosep, 24 a. w., "
Jegerfeldt, Bernhard, 36 a. w., Kuresaarest.
Jegerfeldt, Helly, 31 a. w., "
Abelson, Klawira, 22 a. w., Pärnust.
Semper, Peeter, 27 a. w., "
Tanson, Peeter, 19 a. w., Tartust.
Zernask, Hugo, 21 a. w., Wõru mk.
Loode, Pauline, 56 a. w., Kuresaarest.
Paju, Aleksander, 28 a. w., "
Paju, Anastasia, 27 a. w., "
Bruus, Magdalena, 22 a. w., Tartust.
Jagor, Ewald, 26 a. w., Pärnust.
Käppa, Ida, 32 a. w., Tartust.
Ratnur, Sergei, 38 a. w., Saaremaalt.
Ratnur, Elisabeth, 66 a. w., "
Ratnur, Aleksander, 45 a. w., "
Ratnur, Olga, 27 a. w., "
Ots, Julie, 30 a. w., "
Pääs, Kristjan, 33 a. w., Tartust.
Jürwetson, Johan, 36 a. w., Narwast.
Jürwetson, Klawdia, 30 a. w., "
Kausberg, Bernhard, 41 a. w., Tallinnast.
Kausberg, Marie, 30 a. w., "
Lemmberg, Minna, 28 a. w., Saaremaalt.
Ukrik, Ewa, 66 a. w., Walgast.
Ohak, Malwina, 25 a. w., Saaremaalt.
Ohak, Friedrich, 7 a. w., "
Klint, Elisa, 54 a. w., "
Liiwe, Johann, 36 a. w., Baltiskist.
Liiwe, Hoida, 36 a. w., "
Almann, Kadrina, 74 a. w., Harju mk.
Saar, Bertha, 42 a. w., Wiljandist.
Eich, Friedrich, 34 a. w., Tartust.
Phlug, Wilhelmine, 46 a. w., Tallinnast.
Phlug, Edgar, 16 a. w., "
Phlug, Elena, 13 a. w., "
Phlug, Lydia, 11 a. w., "
Madisson, Otto, 52 a. w., Wõru mk.
Madisson, Emma, 52 a. w., "
Madisson, Irene, 20 a. m., "
Naha, Emilie, 48 a. w., Pärnust.
Naha, Hans, 18 a. w., "
Weinberg, Ida, 65 a. w., Wõru mk.
Baumann, Magda, 30 a. w., Lääne mk.
Trener, Frida, 37 a. w., Tallinnast.
Trener, Heinrich, 48 a. w., "
Ristoff, Marie, 29 a. w., Lääne mk.
Jürgenson, Hans, 65 a. w., Harju mk.
Jürgenson, Anna, 48 a. w., "
Waltmann, Georg, 72 a. w., Pärnust.
Waltmann, Irina, 59 a. w., "
Pulk, Ado, 50 a. w., Tartust.
Sipelgas, Hans, 47 a. w., Järwa mk.
Sipelgas, Pauline, 37 a. w., "
Sipelgas, Alma, 16 a. w., "
Sipelgas, Alide, 14 a. w., "
Roobu, Anette, 34 a. w., Tartust.
Engel, Woldemar, 40 a. w., "
Engel, Alide, 36 a. w., "
Engel, Friedrich, 17 a. w., "
Remmer, Johannes, 34 a. w., Harju mk.
Brikk, Siegrid, 32 a. w., Tartu mk.
Brikk, Hilda, 30 a. w., "
Adamson, Alide, 26 a. w., Pärnust.
Papp, Minna, 28 a. w., "
Reltfeldt, Bertha, 34 a. w., "

Terwes eshelonis kokku 676 inimest. Eshelon tuli Moskwast otse teed Narwa.

—s—

Ülikool.

Mõtteteaduse dotsent K. Ramul

algas eile kell 12 oma selle poolaasta ettelugemisi. Ettelugemine oli pühendatud hiljuti surnud mõtte- ja hingeteadlase Wilhelm Wundt'i mälestuseks ja oli ruumika kuuldesaali pealtkuulajaid täis kogunud. Wundti teenuseid kõikides mõtteteaduse distsipliinides pra[illegible] ära tähendades, tõi ettelugeja pe[illegible] selge[illegible] [illegible] hingeteaduse seisu kohta [illegible], [illegible] teenused tema hingeteaduse alal, mille loojaks ta õieti oli.

Arstiteaduskonna teadaanne riigieksamite asjus.

Kõiki, kes käesolewal poolaastal soowiwad arstiteaduse riigieksamid teha, palutakse soowiawaldused ühes tarwilikkude dokumentidega sisse anda arstiteaduskonna dekanaati kuni 10. okt. s. a.

Tartu teated.

Näpunäiteks nendele, kes ostetud piletiga rongist maha jääwad.

Wäga sagedasti korduwad juhtumised, kus reisijad ostetud piletitega rongidest, mille peale piletid müüdud, maha jääwad ja mõne teise rongiga edasi sõidawad, ilma et piletitel jaamade korrapidajate poolt märkused oleksid tehtud rongist mahajäämise ja teise rongiga edasisõitmise kohta, nagu seda raudtee määrused nõuawad, mille tõttu piletid maksmusetaks loetakse ja trahwiraha nõutakse.

Raudtee walitsuse nõudmine selles asjas on, et reisija kohe peale rongist mahajäämist peab jaama korrapidaja poole pöörama piletile sellekohase märkuse pealetegemiseks, ja enne edasisõitu peab ta selle pileti kassas ette näitama, kus sellele uus märkus peale tehakse.

Sõlmjaamades Tallinnas, Tapal, Walgas ja Keilas ei ole piletitel märkuste tegemine nõutaw, kui reisija rongi pealt peab teise rongi peale ümber istuma.

Eesti Helikunsti Seltsi Tartu muusikakooli uued õpejõud.

Eesti Helikunsti Seltsi ümber on koondunud teatawasti kõik tuttawamad Eesti helikunstnikud, kellel juba oma teenused Eesti muusikaelus. Loomulik siis, et ka seltsi tegewliikmed läinud aasta sügisel kohe nende kõrgemate muusikakoolide juure asusid, mis Tartus ja Tallinnas ühesuguse õpekawaga awati.

Küll aga tahtis Helikunsti Selts just neid Eesti helikunstnikka Tartu kooli ümber koguda, kellel eriti teenused on just Eesti rahwusliku muusika edendamises, sealegi kus sel alal töötamas muusikamehed, nagu A. Läte, M. Saar ja J. Kawil, kes juba pikki aastaid Tartus ajunud.

Sellepärast tegigi Eesti Helikunsti Selts suwel Tallinna kõrgema muusikakooli õpejõududele Peeter Südale ja L. Neumannile, niisama ka Rakwere seminaari muusikaõpetajale K. Kreekile ettepaneku Tartu kooli juure asuda.

Wahepeal on helilooja Peeter Süda ära surnud.

Teised kaks õpejõudu on oma nõusolekut awaldanud Tartu asuda.

K. Kreek on aastate jooksul meie kõige noorem helilooja, kuid oma töödega juba sedawõrd tähelepanemist äratanud, et läinud aastal muusika jury teda A. Läte, M. Saare ja P. Südaga ühes riiklise autasu wääriliseks tunnistas.

Kreek on ühe meile seniks täiesti tundmata ala — Eesti waimuliku rahwawiisi kompositsiooni kultiweerima hakanud. Need rahwasuust korjatud haruldaselt omapärasust awaldawad wiisid on K. Kreeki sulest wäga huwitawateks kompositsioonideks kujunenud. Kolme aasta eest kuulsime neist Eesti uuemate helitööde kontsertis kaks niisugust kompositsiooni, mis isearanis tähelepanu ka „Post." sellekohase arwustaja Eesti helilooja A. Kalnini poolt leidsid.

Läinud sügisel kandis „Estonia" muusikaosakond Tallinnas mõned Kreeki ilmalikud rahwawiisid — kompositsioonid koori ja orkestrile ette, kus arwustus eriti ka Kreeki peenikest orkestreerimise maitset alla kriipsutas.

Nii wõib siis kindel olla, et E. Helikunsti Seltsi Tartu muusikakool K. Kreeki isikus, kes ise andeline helilooja ja oma hariduse Peterburi konserwatooriumis saanud, tubli muusika teooria õpetaja on omale wõitnud.

L. Neumann on juba warem tartlastele kui lauluõpetaja ja juhataja Eesti uuemate helitööde kontsertidega ja oma õpilaste-õhtutega tuntud ja oli juba aegsasti Tartu kooliõpetajate nimekirjas. Sõja ajal kutsuti teda aga riigi teenistusesse Tallinna, kus ta siis ühtlasi ka sealse kõrgema muusikakooli laulu ja solfeggio klasside õpetaja oli. Jaanuarikuul waliti teda Tallinna kõrgema muusikakooli kunsti nõukogu poolt kinnitsel häältamisel lauluklassi wanemaks õpejõuks. Tartu kooli juures asutatakse nüüd L. Neumanni juhatusel laulukoor, kelle liikmed aga enne süstemaatilise hääle ja muusika teooria õpetuse saawad, nii siis haritud häältest ja tarwiliku muusika teadmisega warustatud laulukoor. Esimene aasta kulub ära ainult häälte seadmise peale.

Kooli direktoriks jääb ka sel aastal Johan Aawik, kes ainult seks juureks tarwilistel põhjustel meie tegelikun muusikaelust eemal oli, et omale tarwilist puhkust lubada.

Nii saab siis Eesti Helikunsti Seltsi kool, mis juba oma esimesel õpeaastal heade tagajärgedega töötas, eeloolewal kewadel weel uut jõudu ja hoogu juure. E. S.

Eneseharimise seltsi „Noor-Linda" peakoosoleku puhul, mis läinud pühapäewal raudteelaste kodu ruumides (Karlowa tän.) ära peetud, on meile paar kirja saadetud, millest selgub, et seal 110 liikmest 47 on koos olnud. Koosolek olnud revisjoni kommisjoni poolt mingisuguse tülitsimuse lahendamiseks kokku kutsutud. Ägedate waielute järel lahkunud wana eestseisus ametist. Uueks walitud juhatuse esimeheks saanud A. Pantelejew, kirjatoimetajaks J. Kangur ja laekahoidjaks A. Jansen.

Esmaspäewal, 20. septembril lahkus siit ilmast meie armas pojakene

Kalju Paurson.

Sünd. 14. juunil 1919 a., surn. 20. sept. 1920.

Matmine reedel, 24. septembril, Aru=Westreit Nõo surnuaiale.

Trööstimata leinas isa ja ema.

„WANEMUISE" TEAATER

Teisipäewal, 21. sept. kl. 8 õ.

Joosep.

Ooper 3 w. E. Méhuli muusika.

NB. Ettekande ajal saali ei pääse.

„Wanemuise" teaater.

Kolmapäewal, 22. sept., kell 8 õ.

Sinfoonia orkestri kontsert.

Juhataja J. Simm.

Kaubanduse ja tööstuse seltsis

[illegible]-õhtu

2., sept. kell 8 õhtul.

Eestseisus.

Ostmised

[illegible]

[illegible]

[illegible] Jaani tän. 7.

[illegible] siidi,

[illegible]

[illegible] osta wäheldast

[illegible]

[illegible] „Wäike maja"

[illegible] osta suurt

[illegible]wi=koera.

[illegible] la, Läbi [illegible] S. Kesktoim[illegible] Jaani tän. 14 (hoowi [illegible] 1/25—5 ja [illegible] p. tl. 10—11.

[illegible] suuremal ja wähemal [illegible]

Sunn.

[illegible] 67, [illegible] Bitter.

[illegible] osta

[illegible],

[illegible] hinna peale manta[illegible] tän. 78, krt. 12.

Korter,

[illegible] on ainult toidu[illegible] Teateid [illegible] raamatu[illegible]

[illegible]

[illegible] koolilastele [illegible] Raatuse tän. [illegible]

[illegible] anda Aleksandri [illegible] krt. 1.

[illegible] „Margal[illegible]

[illegible] garnituur

[illegible] mööblit.

Pakkum. saata slt. „Draude" all.

Eesti ooperilauljja

TENNO VIRONI

(tenor)

AINUKENE KONTSERT

pühapäewal, 26. septembril s. a.

Wanemuise saalis.

Kaastegewad: **Jrmgard Jürwetson** (klawer) ja Londoni ülikooli magister ning Tartu Ülikooli dotsent **Paul Kogermann** (kõne).

Algus kell 3 p. lõunat.

Pääsetähed Wanemuise kassas müügil.

Metsaametnikkude ettewalmistamiseks

awatakse Tartus

metsaasjanduse kursused.

Wastu wõetakse kursustele kuni 20 meeste soost isikut, kes lõpetanud wähemalt 6 klassi gümnaasiumis, reaalkoolis ehk teises wastawas õpeasutuses. Kursuste kestwus 15. oktoobrist s. a. kuni 1. juunini 1921. Maks õpetuse eest tuhat marka.

Palwekirjad wastawate tunnistustega wõetakse wastu metsade peawalitsuses, Tallinnas, kuni 8. oktoobrini. Metsade peawalitsus.

Inglisekeelekool

Õpetus algab teisipäewal, 21. sept., kell 5 p. l. Tartus, Jaani tän. 14. algkooli ruumides. Pr. E. Hünerson.

JLLUSIOONIS.

Jlusasjuline hingeelu draama 5 osas

Mina ja minu südame=tunnistus.

Mängitud tuntud Moshuhini kaasiegewusel.

Tantsukunsti kool — Suureltturul nr. 9.

Ülesandmisi poolaasta esimestele üleüldistele ja era pidu-

tantsu-kursustele ja plastika kursusele,

algajatele ja oskajatele, wõtan wastu kuni 30. septembrini, iga päew kella 12—1 ja 3—4, **Suureltturul nr. 9.** — Õpetan pidu, rahwuse, plastilist ja pantomiimilist tantsusid ja **plastikat.** Tagawaral Inglise, Ameerika, Prantsuse, Saksa, Itaalia, Hispaania, Greeka, Jndia jne. kui ka enese loodud tantsukunsti uudised. Kui ainukene choreograafia tundja Balti riikides ja Wenemaal, on mul Berliini ja Pariisi tantsukunsti ülikooli ja akadeemia kui ka New-Yorki tantsukunstnikkude ühisuse liikmena wõimalik kõigi maade tantsukunsti uudiseid kohe esimesest käest tarwapealt õpetada. — **Tore-dad pidu-uudised:** Slingan, Grand-glissade-tipp, Petulante, El Relicario, Venitian Moon, Tripoli-Trapola, Fox-Trot, Kri-Kri jne.

Tantsukunsti ülemõpetaja **Karl Helmer.**

Raudteewalitsuse warustus=osakond ostab

põletispuid

kuni 10.000 kantsülda.

Pakkumistes üles anda puude hind ühe kantsülla eest ühes wäljaweoga raudteejaama Haapsalu — Tallinna — Narwa ja Tapa — Tartu liinil ehk Tallinna jaama.

Pakkumised sisse anda kinnistes pitseeritud ümbrikkudes pealkirja „põletispuid" all R. W. warustus=osakonda Tallinnas, Tehnika tän. 16, kuni 30. septembrini 1920 a. kell 12. Sealsamas wõib ostutingimiste üle lähemaid andmeid saada.

Täielik korras

rehepeksu=garnituur

müüa Riia tän. nr. 20.

Tartu seminaari algkooli

I ja II klassis algab õpetöö 27. septembril.

Uusi õpilasi wõetakse wastu seminaari kantseleis, Lai tän. 28, iga päew kella 12—1.

E K A

Anname teada, et meie

Eestimaa tulekinnit. aktsia-seltsi

esituse Tartus ja ümbruskonnas oleme üle annud herradele **Ramiro Berg,** firma Eduard Friedrich Tartus, Riia tän. 2, ja **Robert Brock,** firma Wennad Brock Tartus, Suurturg.

Juhatus.

Juhtides tähelepanu ülemalolewa teate peale, anname teada, et meie

Eestimaa tulekinnit. aktsia-seltsi

esituse enese peale wõtnud oleme ja igasuguseid **tule-** ja **transpordi-kinnitusi** wastu wõtame.

Ramiro Berg. Robert Brock.

„Ideaal".

Suurepärane lööfpilt

Neetud miljonid.

Draam 2 seerias 12 osas Wene kunstnike Kimsky, Korabanowa j. t. osawõttel. 1 seeria 6 jaos.

21. — (ühes arwatud) 25. sept. 1920. Rutake waatama.

Tartu renteil on umbes **16 sülda**

barrieri teha anda.

Lähemaid teateid saab renteist iga tööpäew kella 1/29—4 p. l. Tartu rentei ülem.

Wao walla koolivalitsus (Wirumaal) tarwitab walla algkoolidele

kolme õpetajat.

Ülesandmisi ühes dokumentidega ehk kinnitatud ärakirjadega wõtab wastu kuni 25. sept. Wao walla koolivanem, Wäike-Maarja kaudu.

Metsa oksjon.

Enampakkumise teel müüakse paljaksraiumiseks:

1) 18. oktoobril 1920. a. Põltsamaa alewiwalitsuse ruumides Põltjamaa metskonnast 41,16 tiinu, 60 tükis, hinnatud 839.757 marka.

Lähemaid teateid müügile tulewate tükkide kohta annab kohalik metsaülem. Ostu tingimisi wõib ka näha saada metsade peawalitsuses, Tallinnas, Toomkiriku pl. nr. 3.

Metsade peawalitsus.

Wilunut, iseseiswald töötaw

meister

leiab teenistust. Kirjalikult ehk suusõnal Kohtla-Järwe põlewa kiwi kaewandus, Kohtla jaam.

Wõru walla nõulogu ees on 25. sept. s. a. kell 12 l Nõõpa koolile

õpetaja walimine.

Soowitaw kaiseline. Lunasi Wõru wallamajast 1 werst.

Head ülikonna- ja palituriiet

on jälle saada. Peale selle soowitame kangalõime, rullitutti, pleekimata ja walget pesuriiet ning muud riidekaupa.

J. Kurrikoff & Ko.

Tartus, Suurelturul nr. 8.

Müümised

Uusi Inglise ja Saksa

õmblusmasinaid,

masinate nõelu, niiti ja õli müüb Rüütli tän. 4. R. Raaris.

Kappisid, laudu,

muud toakraami ja kunstasju müüa äris Lossi tän. nr. 22.

Toredad

saali mööblid,

diiwan, trümoo-peegel, woodi wedrumadratsiga, toola, lillewaasisid ja m. on müüa Lootuse tän. 1.

Müüa

moodne saarepuust magamise toa mööbel ja pehme saali mööbel Lodja tän. nr. 23, krt. 2.

Majad müüa

2 puumaja	225.000 m.
wäike kiwimaja	67.000 m.
3-kordne kiwimaja	600.000 m.
2 kiwimaja südal.	4.000.000 m.

Wenn. Pehapke kontor, Promenadi tän. nr. 6.

Müüa:

uus pluusch mööbel, kushett, toolisid, laudu, grammofon, saali- ja seinatell, köögi muud toakraami. Kitsas tän. nr. 5, k. 10 (hoowis).

Müüa naisterahwa

talwe-kostüüm,

palitu ja mööbliriiet. Lootuse t. nr. 2-a, krt. 2.

Moodsaid uusi

siidikleita

on müüa Tähe tän. nr. 17-a, krt. 1. Näha õhtul kella 6—7, homm. 8—9.

Müüa gummirehwidega

kaleska

ja 2 paari Inglise hobuseriistu. Wildiwabriku kontor, Raatuse tän. nr. 18/20.

Päewapildi aparaat

9×18 on müüa kahe objektiiwiga, Tähe tän. nr. 53, krt. 5, kella 4—6 p. l.

Müüa kahe hobuse

wanker

ja saan. Karlowa tän. nr. 82.

Müüa on

kummut,

Singeri kabinett-õmblusmasin ja seinapeegel mahagoni puust raamiga. Tähe tän. nr. 81, Mõttuse pood.

Manomeetrid,

kraanisid, wentiilisid, suurem summa lambipäid ja kuplid on müüa Lodja tän. nr. 4, mehaanika töökojas.

Müüa 2

raudwoodit,

traat madratsiga, 2 puuwoodit raamidega. Ainult teisipäewal ja kolmapäewal kella 3—7. Wesli t. nr. 11, krt. 1.

Suur wäljawalik naister., meester. ja laste

saapaid

odawa hinnaga müüa Aleksandri tän. nr. 10. Kaplani majas.

Müüa meester.

2 kasukat

uus Singeri käsi-õmblusmasin. Sealsamas leiab koolilaps (tütarlaps) korteri kostiga. Kesk tän. nr. 2-b, krt. 3.

Nelja wedruga

tööwanker

on müüa Raatuse tän. nr. 97.

Kroonuaia tän. nr. 37 müüakse

2 tööhobust

ja sugutäkk.

Klawiino

(Johannson, Riga) müüa. Hind 65.000 marka. Lina tän. 24.

Maja

müüa aiaga. Fortuna tänawal, 100.000 marga eest. Wäljamaks 50.000 marka. Kaupa teeb majaomanik Tähtwere tän. nr. 47, krt. 4, teisel korral.

Müüa 2 uut

woodit.

Wabaduse tän. nr. 8, krt. 7.

Müüa pähklapuust

saalimööbel.

Uueturu tän. 13, pärja kauplus.

---

4 wedruga uus

piimavanker

müüa. Riia tän. nr. 20.

Müüa uued

naister. saapad

nr. 41. Näha p. l. Uus-Kastani tän. nr. 6, krt. 16.

Tiiwklawer

müüa Elisabeti tän. nr. 16, k. 16. Näha kella 4—6.

Walmistaswanud

tubakat

müüa Pnieste tän. nr. 9 ja 11.

Wähe tarwitatud

tiiwklawer

on müüa Wallikraawi tän. 14, krt. 2, kella 6—7.

Piirituse kangusе mõõtja

on müüa Uueturu tän. nr. 3, toiduainete kauplus, Terwis.

Puusüsi

sepa tööde tarwis on saada Walgutas, Petseri talus. Sealsamas on ka lõunnukaalujaid tarwis.

Hobune ja hea lüpsilehm

on kohe müüa. Järele küsida Riia tän. nr. 77.

Seebi mukla

(pära) on jälle saada A. Frederkingi seebiwabrikus, Aleksandri t. nr. 40—42.

Müüa

woodi

wedrumadratsiga. Meltsiwesti tän. nr. 19, krt. 1.

Müüa

kontsert-ziiher.

Noosi tän. nr. 4, krt. 2.

Kostilapsi,

wähemalt, wõetakse wastu kooliõpetaja perekonnas. Elekter. Tasu produkt. W.-Tähe tän. 9, krt. 1.

Koolilapsed

leiawad korteri wäikses perekonnas. Jaama tän. nr. 26, krt. 4.

Kostilapsed

(tütarlapsed) leiawad korteri Tähe tän. nr. 13, krt. 1.

Koolilapsed,

tütarlapsed, leiawad korteri Kalda tän. 7, krt. 4.

Kostilapsi

wõetakse wastu Magasini tän. 1, krt. 1. Klawer, elekter, järelaitamine.

Möbleeritud 5=toaline

korter

juhatatakse 2 sülla kuse puude eest. Teatada slt. „A. B." all.

Intelligent perekond otsib 3—4-toalist

korterit

köögiga, soowitaw elektri walgusega. Soowitajale waewatasu. Teatada slt. „A. F. T." all.

---

2 puuda rukki jahu sellele, kes annab 2 toa ja köögiga ehk suurema

korteri

(wõib ka mööbliga). Soowitaw elektri walgustus ja kesklinna lähedusesse. Teatada slt. „F. R." all.

Kõrgema klassi naiskooli õpilane leiab

korteri

kostiga. Peterburi tän. 121, k. 3.

---

18. sept. kadus Pepleri tän.

summadan

riiete ja muu kraamiga. Palutakse hea waewatasu eest ära tuua Wabriku tän. 10, krt. 2.

Dr. A. Kook.

Naha- ja suguhaigused.

Suurturg nr. 7, krt. 2.

Kõnet. k. 9—10 e. l. ja 4—6 p. l.

Wõtan jälle haigeid wastu.

Dr. Kengsep.

Jakobi tän. nr. 6.

Ämmaproua

A. Willmann

Tartus, Raatuse tän. 10, krt. 4

Ämmaemand

R. Rästa

Peetri tän. 64, k. 4.

Ämmaemand

M. Koit.

Waes ele odawasti.

Lepiku tän. nr. 3, krt. 1.

Ämmaemand

E. Tomson-Swiker

Aleksandri tän. 21, krt. 4.

Töö otsimised

Tundisid

Saksa, Wene, Eesti, Prantsuse ja Ladina keeles kui ka matemaatikas annan täiskasvanutele ja koolil. Spets. õpetame Saksa keel. Adr.: Tartu, Tigi tän. nr. 76, krt. 15, teisel korral. Kõnelda kella 9—11 ja 3—4. Alfred Braun.

Wilunud

raamatupidaja

(Buchhalter) otsib teenistust riigi- ehk eraasutusesse. Pakkumised saata slt. „R. F." all.

Sõjaväest wabastatud

ametnik,

1. järgu kõrgusega, niisamuti hästi Kantselei töödega, soowib wastawat teenistust raamatupidajaks, sekretäriks, kirjatoimetajaks, raamatupidaja abiks ehk teiseks (kellernaitt) nõus ka ära sõitma. Kirjalikult teatada Tartu Jõira tän. nr. 41, krt 5, M. W.

Kaubanduse tea uie

iiliõpilane,

kes kauemat aega Tallinnas eraasutuses ja riigiasutuses raamatupidaja ja korrespondendina teeninud on ja kaubandust tunneb, soowib mingisugust teenistust. On ka ühendust Tallinnaga. Head soowitused ja tunnistused. Palk. s. l. t. jõua „Kaubandus" all ära anda.

Õmbleja,

aus inimene, otsib tööd päewiti majades ehk kodus. Mäe tän. nr. 34, krt. 1.

Õmbleu

naisterahwa kostüüme, palituid, kittel kleitid. Teen wana materjalist uuesti ümberrahuldawa hinnaga. Olen Zimbleri äris kaua aega töötanud ja akadeemilise juurelõikuse kursuse lõpetanud. Tähe tän. 57, krt. 10, III korral. Laane.

Ära anda

150.000 marka

Lindlate obligatsioonide peale. Wenn. Pehapke kont., Promenaadi tän. 6.

Põrsas

on tulnud. Omanik wõib kätte saada Raadi mõisa karjaaitseja juurest.

Laup. [illegible] kadus

walge kana,

lehtharjaga. Tagasitoojale maksan kana hinna. Mäe tän. 27, kort. 13.

Kadus

18. sept. õhtuse rongi ajal Tartu jaama ees

pakk

woorimehe walt. pruuni ja kollase niidiga kotti sees rihmadega sinnitatud. Palun ausat leidjat ära tuua waewatasu eest Kroonuaia tän. 34, krt. 1. Malkon.

10,000 mk. tasu sellele, kes kätte juhatab 7/8. sep. warastatud 4 a. körb täkk, kõwer täht otsa ees, parem silm sõõrsilm, tagumised jalad tutini walged, umbes 2 ars. 2½ wers. kõrge. 2) 4 wedruga wanker, gummi rehwidega, kolm wana, pakem tagum. uus rehw, sinakas must walge joont. Teat. Tartu krim.-politseisse, ehk Kaarepere Mikujuhani talu. J. Rednik